SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2017/97

2016 m. liepos 4 d.

dėl valstybės pagalbos SA.40168–2015/C (ex SA.33584–2013/C (ex 2011/NN)), kurią Nyderlandai taikė Tilburgo profesionalų futbolo klubui *Willem II*

(pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4061)

(Tekstas autentiškas tik olandų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą (toliau – EEE susitarimas), ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprašiusi suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas pagal Sutarties ([1]) 108 straipsnio 2 dalį ir atsižvelgdama į jų pastabas,

Kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2010 m. pilietis Komisijai pranešė, kad Nyderlandai Tilburgo profesionalų futbolo klubui *Willem II* taikė pagalbos priemonę. Skundas buvo užregistruotas numeriu SA.31122. 2010 ir 2011 m. Komisija taip pat gavo skundų dėl kitiems Nyderlandų profesionalų futbolo klubams, t. y. Mastrichto MVV, Hertogenboso *FC Den Bosch* ir Neimegeno NEC, taikytų paramos priemonių. 2011 m. rugsėjo 2 d. raštu Nyderlandai pateikė Komisijai išsamią informaciją apie *Willem II* taikytą priemonę.

(2) 2013 m. kovo 6 d. raštu Komisija informavo Nyderlandus apie savo sprendimą dėl MVV, *Willem II*, *FC Den Bosch*, NEC ir PSV taikytų priemonių pradėti Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą.

(3) Komisijos sprendimas inicijuoti procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([2]). Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas dėl aptariamų priemonių.

(4) Nyderlandai pastabas, susijusias su procedūra, taikoma dėl *Willem II* suteiktos priemonės, pateikė 2013 m. gegužės 31 d. ir lapkričio 12 d. raštuose. Nyderlandai 2014 m. vasario 11 d. raštu taip pat atsakė į prašymą pateikti papildomos informacijos.

(5) Komisija gavo Tilburgo savivaldybės (toliau – savivaldybė), kuri yra suinteresuotoji šalis dėl *Willem II* taikytos priemonės, pastabas. Komisija jas perdavė Nyderlandams ir suteikė galimybę atsakyti; Nyderlandų pastabos buvo atsiųstos 2013 m. lapkričio 12 d. raštu ir išdėstytos 2014 m. kovo 20 d. vykusiame susitikime.

([1]) Komisijos sprendimas byloje SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Pagalba kai kuriems Nyderlandų profesionalų futbolo klubams 2008–2011 m. – Kvietimas teikti pastabas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 2 dalį (OL C 116, 2013 4 23, p. 19).

([2]) Žr. 1 išnašą.

(6) Priėmus sprendimą pradėti procedūrą ir gavus Nyderlandų sutikimą, pavienių klubų tyrimai buvo atliekami atskirai. Tyrimas dėl *Willem II* klubo buvo registruotas bylos numeriu SA.40168.

2. IŠSAMUS PRIEMONĖS APRAŠYMAS

2.1. Priemonė ir jos gavėjas

(7) Nacionalinė futbolo federacija *Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond* (toliau – KNVB) – tai skėtinė profesionalų ir mėgėjų futbolo varžybų organizacija. Profesionalų futbolas Nyderlanduose yra dviejų lygių sistema. Per 2014–2015 m. sezoną šiai sistemai priklausė 38 klubai, iš kurių 18 žaidė aukščiausiojoje lygoje (*eredivisie*) ir 20 – žemesnėje lygoje (*eerste divisie*).

(8) *Willem II* buvo įsteigtas 1898 m. ir profesionalų futbolo klubu tapo nuo profesionalų futbolo sukūrimo Nyderlanduose 1954 m. *Willem II* namų rungtynes žaidžia stadione *Koning Willem II Stadion* (toliau – stadionas) Tilburge. 2010–2011 m. *Willem II* iš aukščiausiosios lygos buvo perkeltas į žemesnę lygą. 2012 m. klubas buvo grąžintas į aukščiausiąją lygą ir 2013 m. dar kartą perkeltas į žemesnę lygą. 2014 m. klubas vėl pateko į aukščiausiąją lygą. 2005–2006 m. buvo paskutinis sezonas, kai *Willem II* žaidė Europos turnyruose (UEFA taurės turnyre).

(9) Dabartinė juridinė *Willem II* forma yra *Willem II Tilburg B.V.* Subjektas *Willem II Tilburg B.V.* (toliau – *Willem II*) yra priemonės gavėjas. Jis priklauso fondui *Stichting Beheer Betaald Voetbalorganisatie Willem II Tilburg*. Taip pat yra atskira asociacija (*Vereniging*) *Willem II*. *Willem II* – vidutinio dydžio įmonė, joje 2012 m. dirbo 53 darbuotojai. 2008–2009 m. finansiniais metais jo metinė apyvarta buvo 11,4 mln. EUR, o 2009–2010 m. finansiniais metais – 9,9 mln. EUR.

(10) 2004 m. savivaldybė ir *Willem II* sudarė sutartį, pagal kurią savivaldybė tampa visateisiu ([3]) stadiono savininku, o *Willem II* įgyja teisę nuomotis stadioną, kad galėtų juo naudotis. Nuomos sutartyje nustatyta, kad savivaldybė nuomoja klubui *Willem II* stadioną, už kurį pastarasis turi mokėti metinį 1 001 731 EUR nuomos mokestį, prie kurio pridedamas PVM ir kintamosios sąnaudos. Nuomos mokestis pagrįstas investicinėmis sąnaudomis, 30 metų nusidėvėjimo laikotarpiu ir 5,5 % palūkanų norma, kurią savivaldybė taikė sudarant sutartį. 30 metų trukmės nuomos sutartyje sąlygos buvo nustatytos taip, kad būtų užtikrinamas toks stadiono naudojimas, kuris savivaldybės biudžetui nedarytų jokio poveikio. Sprendimo pradėti procedūrą 51 punkte Komisija nurodė, jog tuo metu sutartais parametrais buvo užtikrinama, kad *Willem II* mokėtų visas sąnaudas padengiantį nuomos mokestį, t. y. futbolo klubui nebūtų teikiama jokia veiklos pagalba. Nuomos mokestis atitiko kitų mokamą nuomos mokestį, tačiau viršijo šio mokesčio vidurkį. 2004–2008 m. *Willem II* įstengė mokėti nuomos mokestį.

(11) 2009–2010 m. futbolo sezone *Willem II* kilo finansinių sunkumų ir 2010 m. gegužės mėn. klubas paskelbė, kad atsidūrė ties bankroto riba. Savivaldybė, kuri jau anksčiau buvo sustabdžiusi nuomos mokestį už 2009 m., 2010 m. gegužės 31 d. nutarė sumažinti nuomos mokestį ir kitas sąnaudas ir šį sprendimą atgaline data taikyti nuo 2004 m. Priėmus šį sprendimą, futbolo klubo metinė suma, kurią jis turėjo sumokėti per šešerius metus, sumažėjo 0,4 mln. EUR, todėl *Willem II* klubui dviem dalimis turėjo būti sumokėta 2,4 mln. EUR suma, iš kurios buvo išskaičiuota neapmokėta 2009 m. nuomos suma. 2004 m. nuomos sutartį keičianti nauja nuomos sutartis sudaryta 2011 m. spalio 31 d.

(12) 2010 m. gegužės 31 d. savivaldybės sprendimas buvo grindžiamas sąlyga, kad *Willem II* vykdys įsipareigojimus, įtrauktus į restruktūrizavimo planą, kuriuo siekiama atkurti ilgalaikį *Willem II* finansinį pajėgumą. Į šio plano sąlygas įtrauktas įpareigojimas teikti ketvirčio finansines ataskaitas, subalansuotą kito futbolo sezono biudžetą, surasti būdą sutvarkyti savo balansą, pareiga užtikrinti nacionalinės futbolo asociacijos nustatytas atlyginimų normas žaidėjams, įdiegti naują valdymo ir priežiūros struktūrą. Priemones, kurių *Willem II* ėmėsi siekdamas įvykdyti minėtas sąlygas, savivaldybė vėliau pripažino pakankamomis ir todėl sumokėjo antrą 2,4 mln. EUR sumos dalį.

(13) Nyderlandai pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį Komisijai nepranešė apie savo planą skirti *Willem II* 2,4 mln. EUR išmoką. Komisijai taip pat nebuvo pranešta apie 2009 m. priimtą sprendimą sustabdyti metinės nuomos mokėjimą už 2009–2010 m. sezoną.

([3]) Prieš sudarant sutartį savivaldybė buvo stadiono ir po juo esančios žemės teisinė savininkė, o stadionas, į kurį *Willem II* investavo savo pinigus, ekonominės nuosavybės teise priklausė *Willem II*.

2.2. **Galimas pagalbos poveikis**

(14) Nyderlandai suabejojo galimos pagalbos poveikiu vidaus rinkai klubų, kurie futbolo nežaidžia Europos lygiu, atžvilgiu. Tačiau profesionalų futbolo klubai laikomi įmonėmis ir jiems taikoma valstybės pagalbos priežiūra. Futbolas yra tapęs mokamu darbu ir paslaugomis už atlygį; futbolas pasiekė aukštą profesionalizmo lygį ir todėl padidino savo ekonominį poveikį ([4]).

(15) Profesionalų futbolo klubai ne tik dalyvauja futbolo varžybose, bet ir vykdo tarptautinio lygio veiklą keliose rinkose, pvz., prekybos profesionaliais žaidėjais, reklamos, rėmimo, prekybos ar transliacijos teisių rinkose. Suteikus pagalbą profesionalų futbolo klubui, gali sustiprėti jo padėtis kiekvienoje iš šių rinkų, kurių dauguma gali aprėpti keletą valstybių narių. Todėl, jeigu valstybės ištekliai naudojami siekiant profesionalų futbolo klubui suteikti atrankųjį pranašumą neatsižvelgiant į tai, kurioje lygioje šis klubas rungtyniauja, tikėtina, kad ši pagalba gali iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje ([5]).

2.3. **Pagrindas pradėti oficialią tyrimo procedūrą**

(16) Sprendime pradėti procedūrą Komisija padarė pirminę išvadą, kad naudodama valstybės išteklius savivaldybė užtikrino futbolo klubui *Willem II* atrankųjį pranašumą, taigi suteikė jam pagalbą. Komisija taip pat pareiškė mananti, kad pagalbos priemonės, taikomos profesionalų futbolo klubams, gali iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

(17) Sprendime pradėti procedūrą Komisija nurodė, kad tuo metu, kai klubui *Willem II* buvo suteikta pagalba, jam buvo kilę finansinių sunkumų. Siekdama įvertinti pagalbos atitiktį Gairėms dėl valstybės pagalbos, skirtos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti ([6]) (toliau – gairės), Komisija paprašė informacijos apie visų gairėse nustatytų reikalavimų laikymąsi.

(18) Komisija, be jokios abejonės, negalėjo patikrinti, ar buvo laikomasi gairių 34–37 punktuose nustatytų restruktūrizavimo plano pobūdžio ir vykdymo sąlygų. Komisija taip pat negalėjo patikrinti, ar buvo imtasi atitinkamų 38–42 punktuose apibrėžtų kompensavimo priemonių. Be to, turėjo būti įrodyta, ar pagalba buvo apribota mažiausia būtina suma, ar gavėjas pats sumokėjo atitinkamą įnašą į savo restruktūrizavimo planą ir ar buvo laikytasi principo „tik vieną ir paskutinį kartą“.

3. **NYDERLANDŲ PATEIKTOS PASTABOS**

(19) Nyderlandai nesutiko, kad priemonė iš dalies pakeisti stadiono nuomos susitarimą yra valstybės pagalba. Nyderlandai tvirtino, kad savivaldybė, stadiono savininkė, laikėsi rinkos sąlygų, vadovavosi rinkos ekonomikos investuotojo ir kreditoriaus principu ir tuo tikslu 2009 m. pagrindiniam stadiono naudotojui netaikė reikalavimo mokėti nuomą, sumažino nuomos mokestį ir atgaline data nuo 2010 m. taikė kitas palankesnes sutarties sąlygas. Jeigu klubas *Willem II* būtų bankrutavęs, jis būtų netekęs licencijos, suteikiančios teisę žaisti profesionalų futbolą. Šiuo atveju savivaldybei būtų tekę tvarkytis su futbolo stadionu, kurį pritaikyti kitokių rūšių veiklai būtų įmanoma tik didelėmis investicinėmis sąnaudomis. Nyderlandai tvirtino, kad mažesnis nuomos mokestis atitinka kitur už kitus stadionus mokamą nuomos mokestį ir kad todėl jis atitinka rinkos sąlygas.

([4]) Sprendimas *Olympique Lyonnais*, C-325/08, ECLI:ES:C:2010:143, 27 ir 28 punktai; Sprendimas *Meca-Medina ir Majcen/Komisija*, C-519/04 P, ECLI:ES:C:2006:492, 22 punktas; Sprendimas, *Bosman*, C-415/93, ECLI:ES:C:1995:463, 73 punktas.

([5]) 2013 m. kovo 20 d. Vokietijai skirti Komisijos sprendimai dėl *Multifunktionsarena der Stadt Erfurt* (byla SA.35135 (2012/N)), 12 punktas, ir *Multifunktionsarena der Stadt Jena* (byla SA.35440 (2012/N)), pranešimo santrauka paskelbta OL C 140, 2013 5 18, p. 1, ir 2013 m. spalio 2 d. dėl *Fußballstadion Chemnitz* (byla SA.36105 (2013/N)), pranešimo santrauka paskelbta OL C 50, 2014 2 21, p. 1, 12–14 punktai; 2013 m. gruodžio 18 d. Ispanijai skirti Komisijos sprendimai dėl galimos valstybės pagalbos keturiems Ispanijos profesionalų futbolo klubams (byla SA.29769 (2013/C)), 28 punktas, *Real Madrid CF* (byla SA.33754 (2013/C)), 20 punktas, ir tariamos pagalbos trims Valensijos futbolo klubams (byla SA.36387 (2013/C)), 16 punktas, paskelbta OL C 69, 2014 3 7, p. 99.

([6]) Komisijos komunikatas „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos, skirtos sunkumų turinčioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 244, 2004 10 1, p. 2). Šių gairių taikymo trukmė buvo pratęsta priėmus Komisijos komunikatą dėl 2004 m. spalio 1 d. Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos, skirtos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti, taikymo pratęsimo (OL C 296, 2012 10 2, p. 3).

(20) Dar Nyderlandai įrodinėjo, kad net tuo atveju, jeigu priemonė galėtų būti laikoma pagalba, ji būtų suderinama su vidaus rinka. Šie argumentai, pirma, buvo pagrįsti Komisijos Nyderlandams atsiųstu 2002 m. liepos 11 d. raštu dėl sporto infrastruktūros. Šiame rašte Komisija aprašė tam tikras sąlygas, pagal kurias ji laikytų, kad sporto infrastruktūros finansavimas nėra valstybės pagalba. Antra, argumentai buvo pagrįsti gairėmis ir Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktu.

(21) Nyderlandai dėl *Willem II* restruktūrizavimo aprašė finansinę klubo būklę. 2008–2009 m. finansiniais metais ([7]) *Willem II* patyrė 3,9 mln. EUR nuostolių, palyginti su 11,4 mln. EUR apyvarta, o jo nuosavas kapitalas [*eigen vermogen*] sumažėjo nuo 4,1 mln. EUR iki 0,2 mln. EUR. 2009–2010 m. finansiniais metais ([8]) *Willem II* patyrė 4,4 mln. EUR nuostolių, palyginti su 9,9 mln. EUR apyvarta. Nors savivaldybė skyrė 2,4 mln. EUR išmoką, paties *Willem II* nuosavas kapitalas toliau mažėjo nuo 0,2 mln. EUR iki *minus* 2,1 mln. EUR.

(22) Visi Nyderlandų profesionalų futbolo klubai turi gauti iš KNVB licenciją, kuri klubams išduodama tik tuo atveju, jeigu jie vykdo įvairius įpareigojimus. Vienas iš sistemoje taikomų įpareigojimų susijęs su klubo finansiniu pajėgumu. Kiekvieną sezoną klubas yra įpareigotas iki lapkričio 1 d., kovo 1 d. ir birželio 15 d. pateikti finansines ataskaitas, kuriose, be kita ko, būtų apibūdinama esama klubo finansinė būklė ir pateikiamas kito sezono biudžetas. Atsižvelgiant į šias ataskaitas, klubai skirstomi į tris kategorijas (1: nepakankamas, 2: pakankamas, 3: geras). 1 kategorijos klubus galima įpareigoti pateikti ištaisymo planą, kad juos būtų įmanoma priskirti 2 ar 3 kategorijai. Jeigu klubas nevykdo plano, KNVB gali jam skirti nuobaudas, įskaitant oficialų įspėjimą, rungtynių taškų skaičiaus sumažinimą ir didžiausią nuobaudą – licencijos atšaukimą. Jeigu Nyderlandų profesionalų futbolo klubas paskelbiamas bankrutavusiu, jis netenka licencijos. Jeigu randamas pakaitinis klubas, tiesioginis leidimas patekti į profesionalų futbolo lygą nesuteikiamas, nes šis klubas turi pradėti žaisti antroje po aukščiausiosios mėgėjų lygoje. Turint omenyje *Willem II* kilusius sunkumus, jis galėjo prarasti licenciją, suteikiančią teisę dalyvauti profesionalų varžybose. 2010 m. *Willem II* buvo priskirtas 1 kategorijai.

(23) Nyderlandai rekomendavo, kad atsižvelgiant į minėtus sunkumus savivaldybės sprendimas *Willem II* skirti 2,4 mln. EUR išmoką būtų susietas su tam tikromis šio klubo parengtame restruktūrizavimo plane nustatytomis sąlygomis ([9]). Planas buvo parengtas siekiant užtikrinti, kad per 3 metus būtų atkurta palanki finansinė būklė. Šiuo planu taip pat siekta įvykdyti KNVB reikalavimus iki 2012–2013 m. finansinių metų pabaigos užsitikrinti priskyrimą 2 kategorijai (pakankamas). Jau 2011 m. KNVB priskyrė *Willem II* klubą 2 kategorijai.

(24) Restruktūrizavimo plane buvo numatyta paskirti naują vadovybę, sumažinti darbuotojų ir komandos žaidėjų skaičių. Jame numatyta sumažinti sutartis turinčių žaidėjų skaičių. Keli žaidėjai turėtų būti perleidžiami, turimų sutarčių galiojimas pratęsiamas susitarus dėl mažesnio atlygio, naujos sutartys sudaromos be perleidimo mokesčių arba žaidėjai skolinami iš kitų klubų. Įgyvendinant planą siekta su darbuotojais ir žaidėjais susijusias sąnaudas sumažinti nuo 77 % iki mažiau kaip 55 %.

(25) Kilus finansinių sunkumų devyni privatūs subjektai sutiko 2009 m. *Willem II* iš viso paskolinti 2,25 mln. EUR. 2010 m. jie galėjo būti įtikinti pratęsti paskolų trukmės terminą, neteikti savo reikalavimų grąžinti skolą tol, kol nebus atkurtas pakankamas *Willem II* likvidumas, ir sutikti už savo reikalavimus gauti mažesnes palūkanas; šeši iš jų sutiko ir savo reikalavimus sumažino 10 % Restruktūrizavimo planu siekta suteikti *Willem II* galimybę per trejus metus užsitikrinti nedideles veiklos pajamas. Paaiškėjo, kad planą įmanoma įgyvendinti. 2010–2011 m. ir 2011–2012 m. *Willem II* pelnas buvo apie 0,3 mln. EUR, 2012–2013 m. – šiek tiek mažesnis; jo nuosavo kapitalo būklė pagerėjo iki minus 1,4 mln. EUR 2012 m. birželio 30 d. ir iki minus 1,3 mln. EUR 2013 m. birželio 30 d., o nuosavas kapitalas 2013–2014 m. finansiniais metais tapo teigiamas.

4. **SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS**

(26) Savivaldybė pateikė pagal procedūrą numatytas pastabas. Jos buvo beveik tapačios Nyderlandų pateiktoms pastaboms. Savivaldybė taip pat suteikė konkrečios informacijos apie *Willem II* finansinę būklę 2009 m. ir pateikė 2013 m. lapkričio mėn. *Deloitte Financial Advisory Services* atliktą tyrimą dėl su įvairiais variantais, kuriuos savivaldybė galėjo rinktis 2010 m., susijusių sąnaudų, siekdama pagrįsti savo požiūrį, kad 2009 m. ir 2010 m. priimti sprendimai imtis priemonių buvo tinkami.

([7]) 2008 6 30–2009 7 1.
([8]) 2009 6 30–2010 7 1.
([9]) 2010 m. liepos 23 d. *Plan van aanpak Willem II*.

5. **PRIEMONĖS VERTINIMAS**

5.1. **Valstybės pagalbos buvimas pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį**

(27) Pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį valstybės pagalba yra valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytos visos sąlygos taikomos kartu, todėl, kad priemonę būtų galima laikyti valstybės pagalba, turi būti tenkinamos visos sąlygos.

(28) Remdamasi sprendimu pradėti procedūrą Komisija siekia nustatyti, ar 2009 m. savivaldybės sprendimo sustabdyti nuomos už klubo *Willem II* naudojamą stadioną mokėjimą ir 2010 m. savivaldybės sprendimo atgaline data sumažinti nuomos mokestį ir kitas stadiono naudojimo sąnaudas nebūtų galima susieti su pagalba. Komisija pažymi, kad abu veiksmai yra glaudžiai susiję laiko, tikslų ir tuometinės *Willem II* būklės atžvilgiu, todėl juos reikėtų nagrinėti kartu.

5.1.1. *Finansavimas naudojant valstybės išteklius*

(29) Dėl abiejų priemonių sprendimą priėmė savivaldybė ir jie abu turi tiesioginį finansinį poveikį jos biudžetui; taigi taikant abi šias priemones naudoti valstybės ištekliai. Valstybės ištekliai gali būti perduodami įvairiais būdais, pvz., kaip tiesioginės dotacijos, paskolos, garantijos, tiesioginės investicijos į įmonių kapitalą ir išmokos natūra. Pajamų, kurios kitu atveju turėtų būti pervedamos į valstybės biudžetą, atsisakymas taip pat yra valstybės išteklių perdavimas.

5.1.2. *Ekonominis pranašumas*

(30) Priemonės klubui *Willem II* turi užtikrinti ekonominį pranašumą, kurio įprastomis rinkos sąlygomis šis klubas nebūtų įgijęs. Nyderlandai ir savivaldybė tvirtina, kad savivaldybė veikė laikydamasi rinkos ekonomikos investuotojo principo ir rinkos ekonomikos kreditoriaus principo, taigi klubui *Willem II* nesuteikė jokio pranašumo. Komisija nesutinka su šiuo požiūriu dėl toliau nurodytų priežasčių.

(31) Jeigu įmonės finansinė būklė pagerėja tik įsikišus valstybei, galima daryti prielaidą, kad pranašumas buvo suteiktas. Norint tai įvertinti, įmonės, kuriai taikyta priemonė, finansinę būklę būtina palyginti su įmonės finansine būkle tuo atveju, jeigu priemonė nebūtų buvusi taikyta. Klubui, jeigu nebūtų buvę įsikišimo, toliau grėstų finansiniai sunkumai, kiltų bankroto ir perkėlimo į žemesnę lygą pavojus. Nekyla jokių abejonių, kad klubui *Willem II* pritaikius aptariamas priemones jo finansinė būklė kur kas pagerėjo.

(32) Nebūtų laikoma, kad tos priemonės užtikrino nepagrįstą pranašumą, jeigu savivaldybė galėtų įrodyti, jog veikė laikydamasi rinkos ekonomikos investuotojo principo ir rinkos ekonomikos kreditoriaus principo. Komisija pabrėžia, kad 2004 m. savivaldybė įgijo visas stadiono nuosavybės teises. Už šį įsigijimą savivaldybė sumokėjo visą ekonominę stadiono vertę, nustatytą remiantis nepriklausomu tyrimu. Savivaldybė 2004 m. su *Willem II* sudarydama nuomos sutartį tikrai žinojo, kad stadionas – ne daugiafunkcė arena, o futbolo stadionas, kurio pagrindinis naudotojas yra *Willem II* ir kurį tik iš dalies galima naudoti su futbolu nesusijusiai veiklai. Todėl savivaldybė žinojo, kad stadiono naudojimas priklauso nuo nenutrūkstamos *Willem II* galimybės mokėti nuomą ir padengti kitas sutartyje nurodytas sąnaudas. Rinkos ekonomikos investuotojas apskritai nebūtų prisiėmęs tokios rizikos arba ją būtų prisiėmęs už atitinkamą pelno maržą ir garantiją nuo bet kokios pagrindinio naudotojo nemokumo galimybės.

(33) Kai 2010 m. savivaldybė savivaldybės tarybą informavo, jog *Willem II* atsidūrė ties bankroto riba, ji taip pat nustatė, kad stadiono eksploatavimo poveikis nuo 2004 m. jos biudžetui buvo neutralus. Kadangi sumokėjus 2004 m. nuomos mokestį pakankamo pelno negauta, 2010 m. nuomos sąlygos buvo iš dalies pakeistos ir taikomos atgaline data žinant, kad eksploatavimas nuo 2004 m. buvo nuostolingas. Dėl šios priežasties 2010 m. sprendimas sumažinti nuomos kainą negali atitikti rinkos ekonomikos investuotojo principo. Joks komercinių tikslų siekiantis veikėjas nesutiktų su atgaline data taikomu nuomos mokesčio keitimu, kurį atlikus nebūtų jokių galimybių užtikrinti investicijų grąžą.

(34) Tačiau Nyderlandai ir savivaldybė taip pat tvirtina, kad klubo skolų naštą mažinantis savivaldybės sprendimas atitinka rinkos ekonomikos kreditoriaus principą. Šiuo atveju Nyderlandai ir savivaldybė remiasi faktu, kad keli stambūs kreditoriai nusprendė dalies savo reikalavimų *Willem II* nepateikti. Nyderlandai ir savivaldybė taip pat remiasi ta sprendimo pradėti procedūrą dalimi, kurioje Komisija yra pateikusi išvadą, kad futbolo klubui *Vitese* taikytos Arnhemo savivaldybės priemonės nėra valstybės pagalba.

(35) Šiuo atžvilgiu Komisija pirmiausia norėtų pabrėžti, kad 2009 m. sprendimas sustabdyti nuomos mokėjimą ir atgaline data taikomas 2010 m. sprendimas sumažinti nuomos mokestį ir kitus mokėjimo įpareigojimus, susijusius su stadiono naudojimu, nebuvo priimti vienu metu su atitinkamomis kitų kreditorių priemonėmis. Be to, 2010 m. savivaldybė perleido *Willem II* 2,4 mln. EUR – daugiau kaip dvigubai daugiau, nei pageidauja gauti metinio nuomos mokesčio iš *Willem II*. Savivaldybė iš tiesų reikalavo, kad *Willem II* susitartų su kitais kreditoriais ir sutvarkytų savo balansą, tačiau nenustatė šių derybų sąlygų, kurios atitiktų jos pačios įsikišimo sąlygas. Argumentas, kad bankrutavęs profesionalų futbolo klubas būtų netekęs licencijos ir kad savivaldybei būtų tekę tvarkytis su futbolo stadionu, kurį pritaikyti kitų rūšių veiklai būtų buvę įmanoma tik didelėmis investicinėmis sąnaudomis, taip pat nėra įtikinantis. Jeigu būtų paskelbtas bankrotas, stadiono naudotoju galėtų būti paskirtas teises perimantis klubas. Suprantama, pakaitiniam klubui tiesioginis leidimas patekti į profesionalų futbolo lygą nebūtų suteiktas – šis klubas turėtų pradėti žaisti antroje po aukščiausiosios mėgėjų lygoje. Tačiau jis turėtų galimybę naudoti stadioną ir artimoje ateityje sugrįžti į profesionalų lygą, taigi prisidėti užtikrinant stadiono nuomai būtinas pajamas.

(36) Nyderlandai 2002 m. liepos 11 d. Komisijai perdavė raštą su nustatytomis tam tikromis sąlygomis, pagal kurias Nyderlandai laikytų, kad sporto infrastruktūros finansavimas nėra valstybės pagalba. Šioms sąlygoms turėtų būti priskiriamas daugiafunkcis arenos pobūdis, galimybė juo naudotis nediskriminuojant ir naudotojo mokesčio priimtinumas.

(37) Tačiau šiuo atveju atsižvelgus į minėtas pastabas negalima daryti išvados, kad klubui *Willem II* nepagrįstas pranašumas nebuvo suteiktas. Jau dabar galima abejoti, ar 2002 m. liepos 11 d. rašte išdėstyti argumentai vis dar svarbūs atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią valstybės investicijos į visuomenei prieinamą infrastruktūrą laikomos valstybės pagalba ([10]). Tačiau šiuo atveju lemiamas dalykas yra tai, kad savivaldybė ir *Willem II* 2004 m. sudarė sutartį, pagal kurią jie susitarė dėl metinio 1 001 731 EUR nuomos mokesčio. Jeigu šio sutarto nuomos mokesčio mokėjimas pirmą kartą buvo sustabdytas susitarus su savivaldybe ir jeigu nuomos mokesčio suma nuo to laiko buvo sumažinta ir šis sprendimas taikytas atgaline data, savivaldybė šiuo atveju suteikia *Willem II* finansinį pranašumą, kurio *Willem II* įprastomis sąlygomis nebūtų įgijęs ir kurio privatus veiklos vykdytojas paprastai jokiu būdu nebūtų suteikęs.

(38) Dėl šių priežasčių Komisija nėra įsitikinusi, kad savivaldybė veikė kaip rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis veiklos vykdytojas, t. y. kaip investuotojas arba kreditorius, arba abu. Todėl Komisija daro išvadą, kad savivaldybė, siekdama išvengti *Willem II* bankroto, suteikė finansinę paramą, kurios privatus rinkos dalyvis nebūtų skyręs, taigi ši parama laikytina pranašumu.

5.1.3. *Poveikis prekybai ir konkurencijai*

(39) Nyderlandai suabejojo galimos pagalbos poveikiu vidaus rinkai klubų, kurie futbolo nežaidžia Europos lygiu, atžvilgiu. Šiuo atžvilgiu, kaip nurodyta 14 konstatuojamojoje dalyje, Komisija primena, kad profesionalų futbolo klubai laikomi įmonėmis ir jiems taikoma valstybės pagalbos priežiūra. Futbolas yra tapęs mokamu darbu ir paslaugomis už atlygį; futbolas pasiekė aukštą profesionalizmo lygį ir todėl padidino savo ekonominį poveikį.

(40) Be to, *Willem II* yra galimas Europos futbolo turnyrų dalyvis, nes praeityje iš tiesų yra žaidęs Europos turnyruose. Profesionalų futbolo klubai ne tik dalyvauja futbolo varžybose, bet ir vykdo tarptautinio lygio veiklą keliose rinkose, pvz., prekybos profesionaliais žaidėjais, reklamos, rėmimo, prekybos ar transliacijos teisių rinkose. Suteikus pagalbą profesionalų futbolo klubui, gali sustiprėti jo padėtis kiekvienoje iš šių rinkų, kurių dauguma gali aprėpti keletą valstybių narių. Todėl, kaip nustatyta 15 konstatuojamojoje dalyje, jeigu valstybės ištekliai naudojami siekiant profesionalų futbolo klubui suteikti atrankųjį pranašumą neatsižvelgiant į tai, kurioje lygoje šis klubas rungtyniauja, tikėtina, kad ši pagalba gali iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

([10]) Pvz., 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimas *Mitteldeutsche Flughafen AG ir Flughafen Leipzig-Halle GmbH/Komisija*, C-288/11, ECLI:ES:C:2012:821.

5.2. **Vertinimas pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą**

(41) Komisija turi įvertinti, ar *Willem II* taikytą pagalbos priemonę galima laikyti suderinama su vidaus rinka. Aptariamos pagalbos priemonės atžvilgiu nėra taikoma nė viena Sutarties 107 straipsnio 2 dalyje nurodyta nukrypti leidžianti nuostata. Sutarties 107 straipsnio 3 dalyje nurodytų nukrypti leidžiančių nuostatų atžvilgiu Komisija pažymi, kad Sutarties 107 straipsnio 3 dalies a punkte numatytos leidžiančios nukrypti nuostatos negalima taikyti nė vienam Nyderlandų regionui. Aptariama pagalbos priemone nėra remiamas bendrus Europos interesus atitinkantis svarbus projektas, ją taikant nėra atitaisomi dideli Nyderlandų ekonomikos sutrikimai, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punkte. Be to, negalima tvirtinti, kad pagalbos priemone remiama kultūra ar išsaugomas paveldas, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies d punkte.

5.2.1. *Taikomos gairės*

(42) Kalbant apie Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą, pagal kurią leidžiama pagalba siekiant palengvinti tam tikros ekonominės veiklos plėtrą, ši pagalba galėtų būti suderinama, jeigu ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad būtų prieštaraujama bendram interesui.

(43) Siekdama pagalbos priemones įvertinti pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą Komisija paskelbė nemažai reglamentų, programų, gairių ir komunikatų dėl pagalbos formų ir horizontaliųjų tikslų ar sektoriaus tikslų, kuriems pagalba yra skiriama. Kadangi tuo metu, kai klubui *Willem II* taikytos priemonės, jam jau buvo kilę finansinių sunkumų, o pagalbą savivaldybė suteikė siekdama juos pašalinti, tikslinga įvertinti, ar gairėse ([11]) nurodyti kriterijai turi būti taikomi ir ar jų laikytasi.

(44) 2014 m. liepos mėn. Komisija paskelbė naujas Gaires dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti ([12]). Tačiau jos netaikomos šiai pagalbai, apie kurią nepranešta ir kuri suteikta 2009 m. ir 2010 m. Pagal naujųjų gairių 137 punktą minėtos gairės sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbai, suteiktai be išankstinio leidimo, taikomos tuo atveju, jeigu dalis pagalbos ar visa pagalba buvo suteikta po tų gairių paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Pagal naujųjų gairių 138 punktą visais kitais atvejais Komisija atlieka tyrimą remdamasi suteikiant pagalbą taikomomis gairėmis, taigi šiuo atveju – iki 2014 m. taikytomis gairėmis.

5.2.2. *Willem II – bendrovė, kuriai kilo sunkumų*

(45) Pagal gairių 10 punkto a papunktį laikoma, kad ribotos atsakomybės bendrovei yra kilę sunkumų, jeigu ji netenka daugiau kaip pusės savo įstatinio kapitalo ir jeigu daugiau kaip ketvirtis šio kapitalo buvo prarasta per ankstesnius 12 mėnesių. 2008–2009 m. finansiniais metais ([13]) *Willem II* patyrė 3,9 mln. EUR nuostolių, palyginti su 11,4 mln. EUR apyvarta, o jo nuosavas kapitalas [*eigen vermogen*] sumažėjo nuo 4,1 mln. EUR iki 0,2 mln. EUR. 2009–2010 m. finansiniais metais ([14]) *Willem II* patyrė 4,4 mln. EUR nuostolių, palyginti su 9,9 mln. EUR apyvarta. Nors savivaldybė skyrė 2,4 mln. EUR išmoką, paties *Willem II* nuosavas kapitalas toliau mažėjo nuo 0,2 mln. EUR iki *minus* 2,1 mln. EUR. Todėl nelieka jokių abejonių, kad bendrovei *Willem II* buvo kilę sunkumų. Nyderlandai šio fakto neginčijo. Taigi *Willem II* suteiktos valstybės pagalbos suderinamumas bus vertinamas atsižvelgiant į gaires.

5.2.3. *Ilgalaikio gyvybingumo atkūrimas*

(46) Gairių 3.2 skirsnyje nustatyta, kad teikiant pagalbą turi būti atsižvelgiama į restruktūrizavimo plano įgyvendinimą (žr. gairių 34–37 punktus) – jį įgyvendinus per pagrįstą laikotarpį turi būti atkurtas ilgalaikis bendrovės gyvybingumas. Šiuo atžvilgiu Komisija pabrėžia, kad priimdama sprendimą *Willem II* suteikti 2,4 mln. EUR dotaciją savivaldybė atsižvelgė į tam tikras sąlygas, kaip nurodyta 12 konstatuojamojoje dalyje. Šios sąlygos buvo pagrindinė *Willem II* parengto restruktūrizavimo plano dalis ([15]).

([11]) Žr. 6 išnašą.
([12]) Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).
([13]) 2008 6 30–2009 7 1.
([14]) 2009 6 30–2010 7 1.
([15]) Žr. 9 išnašą.

(47) Parengtu planu siekiama per 3 metus atkurti tinkamą finansinę būklę, taip pat atitikti KNVB reikalavimus, kad *Willem II* toliau galiotų išduota licencija dalyvauti profesionalų varžybose, ir iki savo 2012–2013 m. finansinių metų pabaigos gauti 2 kategorijos statusą.

(48) Restruktūrizavimo plane buvo numatyta paskirti naują vadovybę, gerokai sumažinti darbuotojų ir komandos žaidėjų skaičių. Keli žaidėjai turėjo būti perleisti, turimų sutarčių galiojimas pratęstas susitarus dėl mažesnio atlygio, naujos sutartys sudaromos be perleidimo mokesčių. Numatytos priemonės per dvejus metus nuo plano priėmimo 30 % sumažinti su darbuotojais ir žaidėjais susijusias sąnaudas. *Willem II*, be savivaldybės skirtų 2,4 mln. EUR, galėtų užsitikrinti tęstinį 2,25 mln. EUR privačiojo sektoriaus finansavimą.

(49) Komisija nustatė, kad įgyvendinus restruktūrizavimo planą būtų pašalintos *Willem II* finansinių sunkumų priežastys, ypač sumažėtų su žaidėjais susijusios sąnaudos, t. y. atlyginimai ir žaidėjų perleidimo mokesčiai. *Willem II* numato, kad turėtų sutaupyti vykdydamas savo pagrindinę veiklą. Restruktūrizavimo planas nėra grindžiamas išorės veiksniais, kuriuos *Willem II* gali pasirinkti, tačiau kurių negali visiškai kontroliuoti, pvz., naujų rėmėjų paieška ir žiūrovų skaičiaus didinimu. Nors finansinė būklė ir visų pirma neigiamas *Willem II* nuosavas kapitalas kelia susirūpinimą, tačiau numatomas nuolatinis klubo finansinės būklės gerėjimas ir nenutrūkstamas profesionalų futbolo klubo veiklos vykdymas. Pokyčiai patvirtina, kad planas iš tiesų buvo tinkamai pagrįstas. KNVB jau 2011 m. gruodžio mėn. klubui suteikė 2 kategorijos statusą. *Willem II* 2010–2011 m. sugebėjo gauti 0,3 mln. EUR veiklos pajamų ir tokią pačią pajamų sumą 2011–2012 m., tad jo nuosavas kapitalas 2012 m. birželio 30 d. padidėjo iki *minus* 1,4 mln. EUR.

5.2.4. *Kompensacinės priemonės*

(50) Gairių 38–42 punktuose numatyta, jog gavėjas turi imtis kompensacinių priemonių, kad kuo labiau sumažėtų konkurenciją iškreipiantis pagalbos poveikis ir jos neigiamas poveikis prekybos sąlygoms. Sprendime pradėti procedūrą šiuo klausimu Komisija pabrėžė ypatingą profesionalų futbolo pobūdį ir pasiūlė tam tikras priemones, kurias profesionalų futbolo atžvilgiu galima laikyti gairėse apibrėžtomis kompensacinėmis priemonėmis, pvz., registruotų žaidėjų skaičiaus apribojimą, kurį nustato nacionalinė asociacija, atlyginimų sumažinimą daugiau negu iki įprastų sektoriaus standartų, draudimą tam tikrą laikotarpį mokėti perleidimo sąnaudas naujiems žaidėjams arba veiklos, naudingos visuomenei, didinimą. Pritaręs žaidėjų skaičiaus arba jų atlyginimų mažinimui klubas taip pat turėtų sutikti su nepalankia konkurencine padėtimi, palyginti su kitais klubais, kuriems šie apribojimai nebūtų taikomi. Atsisakius perleidimo mokesčių būtų ribojamas naujų konkurencingų žaidėjų pasirinkimas.

(51) Komisija pabrėžia, kad *Willem II* iš tikrųjų, kaip numatyta plane, sumažino darbuotojų ir žaidėjų skaičių. Darbuotojų skaičius per 2009–2010 m. sezoną buvo sumažintas nuo 79 iki 61 per 2010–2011 m. ir iki 53 per 2011–2012 m. sezoną. Registruotų žaidėjų skaičius buvo sumažintas nuo 31 iki 27. Atlyginimų sąnaudos ([16]) buvo sumažintos iki 48 % apyvartos ir ši vertė yra gerokai mažesnė, palyginti su UEFA įprasta 70 % verte (taikoma tik žaidėjams). Per restruktūrizavimo laikotarpį naujiems žaidėjams nebuvo mokamas perleidimo mokestis. Priėmus minėtas priemones klubo komanda susilpnėjo, taigi priemonės prisidėjo prie to, kad per 2010–2011 m. sezoną ir dar kartą per 2012–2013 m. sezoną *Willem II* būtų perkeltas į antrąją lygą. Komisija taip pat pabrėžia, kad klubas skyrė daugiau lėšų visuomenės naudai, t. y. treniravo mėgėjus. Komisija daro išvadą, kad gairėse numatytos kompensacinės priemonės buvo taikytos, todėl *Willem II* konkurencinė padėtis profesionalų futbole susilpnėjo.

5.2.5. *Pagalbos apribojimas iki minimumo*

(52) Komisija taip pat pabrėžia, kad didelę dalį restruktūrizavimo plano įgyvendinimo lėšų suteikė privatūs išorės subjektai ir jas papildė vidinės sutaupytos lėšos. Kilus finansinių sunkumų devyni privatūs subjektai sutiko 2009 m. *Willem II* iš viso paskolinti 2,25 mln. EUR. 2010 m. jie buvo įtikinti toliau laikyti šias sumas klube ir sutikti reikalavimų nepateikti tol, kol *Willem II* bus pajėgus šias sumas išmokėti. Jie taip pat sutiko tenkintis mažesne 3 % palūkanų norma. Šeši iš jų buvo įtikinti savo reikalavimus apskritai sumažinti 10 % Šiuo atžvilgiu laikomasi gairių 44 punkte nustatyto reikalavimo, kad jei tai yra vidutinio dydžio įmonė, kaip *Willem II*, ne mažiau kaip 40 % restruktūrizavimo sąnaudų turi apmokėti pats gavėjas, įskaitant iš išorės gautas lėšas, patvirtinančias tikėjimą gavėjo gyvybingumu.

([16]) *Willem II* žaidėjų atlyginimų sąskaitos nėra atskirtos nuo kitų darbuotojų atlyginimų sąskaitų.

(53) Pagalbos suma buvo būtina. Pagal restruktūrizavimo planą šios lėšos turėtų padėti užtikrinti šiokį tokį teigiamą rezultatą per 2010–2011 m. ir 2011–2012 m. sezonus ir iš lėto gerinti nuosavo kapitalo būklę. Vis dėlto šios priemonės nesuteiks *Willem II* galimybės įsigyti naujų žaidėjų ar pasikviesti jų žadant didesnius atlyginimus.

5.2.6. *Stebėsena ir metinė ataskaita*

(54) Gairių 49 punkte nustatyta, kad valstybė narė praneša apie tinkamą restruktūrizavimo plano įgyvendinimą ir apie tai reguliariai teikia išsamias ataskaitas. Mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms 51 punkte nustatytos ne tokios griežtos sąlygos tuo atveju, jeigu laikoma, kad pakanka metinio balanso kopijų ir pelno ir nuostolio ataskaitos. Nyderlandai įsipareigojo pateikti šias ataskaitas.

5.2.7. *Tik vieną ir paskutinį kartą*

(55) Pagal gairių 72–77 punktus Nyderlandai nurodė, kad per dešimt metų iki dabartinės pagalbos suteikimo *Willem II* sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbos nebuvo gavęs. Nyderlandai taip pat įsipareigojo per dešimties metų laikotarpį neskirti *Willem II* jokios kitos sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbos

6. **IŠVADA**

(56) Komisija nustatė, kad Nyderlandai pagalbą *Willem II* suteikė neteisėtai ir pažeisdami Sutarties 108 straipsnio 3 dalį. Tačiau 2009 ir 2010 m. *Willem II* suteikta 2,4 mln. EUR valstybės pagalba atitinka gairėse nustatytas restruktūrizavimo pagalbos sąlygas ir ją galima laikyti suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Tilburgo futbolo klubui *Willem II* Nyderlandų suteikta 2,4 mln. EUR valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punkte.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Nyderlandų Karalystei.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 4 d.

Komisijos vardu

Margrethe VESTAGER

Komisijos narė